

Teresa Kosmala

Jaszczurowa, st. 20, gm. Mucharz,
woj. bielskie, AZP 107-52/77

Informator Archeologiczny : badania 30, 297

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W wykopach na Wielkim Dziedzińcu odkryto fragmenty murowanego z kamienia wapiennego przyziemia budynku mieszkalnego o wymiarach około 11,5 x 6 m. Budynek składał się z dwóch pomieszczeń. W zachodniej ścianie południowego pomieszczenia znajdowało się wejście, również obudowane kamiennym murem, z którego zachował się kamienny próg i kamienne relikty węgarów otworu drzwiowego. Budynek został wzniesiony w początkach XVI w. na calcu, który stwierdzono na zewnątrz obiektu na głębokości 0,40–0,50 m i wewnątrz na głębokości około 1,90–2,10 m pod powierzchnią terenu. Nad calcem, tak we wnętrzu budynku, jak i w obrębie wejścia, wystąpiła warstwa osadnicza grubości 0,08–0,20 m, odpowiadająca poziomowi użytkowania. Wystąpiły w niej nikle ślady drewnianej nawierzchni (podłóg), a w południowym pomieszczeniu – liczne szczątki organiczne (rybie łuski, ości, skorupki jaj). W związku z budową skrzydła wschodniego w XVII w. budynek rozebrano, a wnętrza i wejście zasypano – warstwy zasypiskowe mają miąższość do około 1,7 m. Nad zasypiskiem budynku i nad całym dziedzińcem ułożono najprawdopodobniej w XVIII w. bruk z kamieni narzutowych, nad którym wystąpiły warstwy użytkowe i nasypowe. W wykopie LIII nie stwierdzono poszukiwanej bermy, znaleziono natomiast warstwy kulturowe o charakterze nasypowych i osadniczych, o łącznej miąższości około 3,50 m. Pozyskane w trakcie badań i nadzorów zabytki ruchome, w ilości około 1400, to głównie ułamki naczyń glinianych i kafli z XVI–XVIII w.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Nadwiślańskim w Kazimierzu Dolnym Oddział Muzeum-Zamek w Janowcu. Badania prawdopodobnie będą kontynuowane.

JASZCZUROWA, st. 20,
gm. Mucharz,
woj. bielskie,
AZP 107-52/77

• relikty grobli i jazu (XV–XVI w.)

Badania przeprowadzone przez mgr Teresę Kosmałą („ARCHEO-HORTUS”, sp. z o. o., Czeladź), konsultowane przez dr. Stanisława Kołodziejskiego. Finansowane przez Okręgową Dyрекcję Gospodarki Wodnej w Krakowie. Pierwszy sezon badań. Na stanowisku odkrytym w trakcie stałego nadzoru archeologicznego budowy zbiornika wodnego „Świnna Poręba” założono wykop o powierzchni 1 ara, który powiększono w miejscach kontynuacji obiektu.

Relikty grobli i jazu, zalegające pod 1,5-metrową warstwą żwirów, odsłonięte zostały podczas eksploatacji złoża kruszywa „Świnna Poręba”. Ustalono granice zachowanych elementów drewnianej konstrukcji grobli i przepustu wody wraz z prowadnicami drewnianymi, ukierunkowującymi nurt w sztucznym korycie potoku. Grobla wykonana była techniką drewnianoziemną. Podstawę wału tworzyła skrzynia z kłód drewnianych, łączonych na zrąb, obstawionych tyblinkami, wypełniona faszyną leszczynową w kozłach (wiązki chrustu krótkie), obłożona dłuższymi wiązkami chrustu od strony potoku. Większość elementów zachowała się w dobrym stanie ze względu na zasypanie ich gliną i pozostawienie w warunkach dużej wilgotności bez dostępu powietrza. Przepust wykonany został z dranic dębowych i belek wraz z miejscem zasuw, której elementy zachowały się tylko częściowo. Obiekt, zniszczony przez powódź, datować można na podstawie nielicznych zabytków ceramiki naczyniowej na XV–XVI w. Wyeksplorowane elementy drewniane konstrukcji zabezpieczono do badań i konserwacji.

Jawor-Stare Miasto, Blok D,
gm. loco, woj. legnickie

patrz: późne średniowiecze

Jemielnica, zespół klasztorny
cystersów,
gm. loco, woj. opolskie

patrz: późne średniowiecze

Jędrzejów – klasztor cystersów,
gm. loco, woj. kieleckie

patrz: późne średniowiecze

Kajetany, st. 4, gm. Nadarzyn,
woj. warszawskie

patrz: wczesna epoka brązu

Karczyn, st. 32,
gm. Kruszwica, woj. bydgoskie

patrz: neolit